

Drošības nozares kompāniju asociācijas ieteikumi apsardzes pakalpojumu iepirkumu veikšanai

Situācija apsardzes pakalpojumu iepirkumos liecina, ka pārsvarā kā piedāvājuma izvēles kritērijs tiek noteikts piedāvājums ar viszemāko cenu. Līdz ar to ļoti bieži iepirkumos uzvar apsardzes firmas, kas samazina piedāvājuma cenu uz pakalpojuma kvalitātes rēķina, liedzot iespēju saņemt iepirkuma līgumus tām firmām, kuras vēlas godprātīgi darboties šajā nozarē.

Lai sekmētu kvalitatīvu apsardzes pakalpojumu iegādi, kā arī dotu zināmu garantiju tam, ka pakalpojuma sniedzējs nodrošinās kvalitatīvu pakalpojumu atbilstoši visām normatīvo aktu prasībām, Drošības Nozares Kompāniju Asociācija (turpmāk – DNKA) ir izstrādājusi šādus ieteikumus publiskajiem iepirkumiem apsardzes pakalpojumu jomā:

1. Kā piedāvājuma izvēles kritēriju noteikt **saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu**, pirms kura izsludināšanas iestādei būtu **rekomendējams veikt drošības auditu**, lai noteiktu, tieši kādi apsardzes pakalpojumi (tehniskā vai fiziskā apsardze utt.) tai nepieciešami.

2. Rekomendējamie saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma **vērtēšanas kritēriji**:

- reaģēšanas laiks (laika posms no brīža, kad atskan trauksme, līdz mirklim, kad ekipāža ierodas notikuma vietā, salīdzināms minūtēs),
- operatīvo transportlīdzekļu pārklājums/blīvuma koeficients (operatīvo transportlīdzekļu skaits šajā teritorijā pret konkrētās teritorijas ģeogrāfiskajām robežām (km²)),
- stacionārās diennakts apsardzes novērošanas pulsts esamība (ja netiek noteikta kā obligāta prasība tehniskajās specifikācijās),
- apgaitas kontroles sistēmas esamība, kvalitāte. Šī sistēma pasūtītājam ļauj kontrolēt, vai apsardzes komersants pilda nolīgtos pienākumus, šajā gadījumā, patrolē objektā, apmeklē noteiktas telpas utt. Apgaitas kontroles sistēma ļauj objektīvāk novērtēt pakalpojuma vienu sadaļu, nekā ja komersanta darbinieki vienkārši ieraksta žurnālā plkst. 22:19 veikta apgaita utt. Pasūtītājs līdz ar to iegūst caurspīdīgāku pakalpojumu, paaugstina drošības līmeni, samazina riskus utt. Šādas sistēmas ļauj darbinieku uzraudzīt tiešsaistē un saņemt tiešsaistes informāciju, ja, piemēram, darbinieks konkrētā laikā neveic apgaitas utt., kas valstiski svarīgos objektos ir nozīmīgi;
- piedāvātā pakalpojuma cena,

Katram vērtēšanas kritērijam nosakāms īpatsvars. Cenas vērtēšanai ieteicams noteikt 30 % īpatsvaru, savukārt pārējie kritēriji vērtējami kā vienlīdz būtiski.

3. Rekomendējamās **kvalifikācijas prasības**:

- pretendētājam (apakšuzņēmējam) iepriekšējo trīs gadu laikā ir pieredze vismaz trīs tādu objektu apsardzē, kas ir līdzīgi iepirkuma priekšmetā ietvertajiem¹ objektu fiziskās apsardzes pakalpojumu nodrošināšanā. Pretendentam būtu jāiesniedz objektu saraksts, kur ne vairāk kā trīs iepriekšējos gados sniegti līdzīgi apsardzes pakalpojumi, tāpat jānorāda apsardzes pakalpojumu sniegšanas līgumu skaits (uzņēmumu/organizāciju skaits, līgumu termiņi, kopējais apsardzes darbinieku skaits),
- minimālais nepieciešamais apsardzes darbinieku skaits pakalpojuma nodrošināšanai, pieprasot iesniegt darbinieku sertifikātus,

¹ Pasūtītājs precizē, kādi objekti uzskatāmi par līdzīgiem, ņemot vērā specifiku, kura prasa noteiktas profesionālās spējas (platības, darbības specifikas (piemēram, ārstniecības iestādes), cilvēku plūsmas u.c. ziņā).

- kvalitātes nodrošināšanas sistēmas esamība uzņēmumā, piemēram, kvalitātes vadības sistēma atbilstoši ISO 9001:2008 apsardzes jomā, apliecinot to ar sertifikātu vai kvalitātes vadības sistēmas aprakstu,
- atsaukmes par pakalpojumu sniegšanu līdzīgos objektos, norādot, ko pasūtītājs saprotis ar līdzīgiem objektiem (pēc apjoma vai specifikas),
- minimālais finanšu apgrozījums vismaz trīsreiz lielāks par plānoto līgumcenu. Prasību attiecina uz kopējo finanšu apgrozījumu iepriekšējā finanšu gadā;
- apakšuzņēmēju piesaiste – būtu ļoti vēlams, lai arī uz visiem pretendenta piesaistītajiem apakšuzņēmējiem attiektos tādas pašas prasības kā ģenerālu uzņēmējam;
- ja nepieciešams konkrētu objektu apsardzes nodrošināšanai, pieprasa industriālās drošības sertifikātu,
- apliecinājums, ka darbinieki tiks atbilstoši apmācīti, jāiesniedz apmācību un treniņu programma.

4. Rekomendējamās **tehniskās specifikācijas** prasības:

- ātra reaģēšana – noteiktā laikā no trauksmes nostrādes brīža pakalpojuma sniedzējam jāspēj ierasties pie nostrādes detektora,
- obligāti nepieciešamais operatīvā transporta pārklājums,
- fiziskas apsardzes nepieciešamības gadījumā komersants aprīko apsardzes posteni ar videonovērošanas sistēmu un 24/7 h monitorē to no Ministru kabineta noteikumiem atbilstoša Vadības centra. Video ieraksts tiek glabāts 3 mēnešus.
- apgaitas kontroles sistēmas esamība,
- jāparedz, ka piegādātājam jānodrošina apsardzes darba pārbaudes ārpus noteiktā darba laika, brīvdienās un svētku dienās (t.i. piegādātājs nodrošina sava iekšējā drošības dienesta darbību),
- lai nodrošinātu atbilstošu drošības līmeni apsargājamajos objektos, nepieciešams paredzēt regulāras pasūtītāja veiktas darbinieku pārbaudes, piemēram, ne retāk kā 5 reizes mēnesī, pārbaudot sertifikātu esamību, organizējot mācību trauksmes.

5. Rekomendējamās prasības **finanšu piedāvājumam**:

- noteikt, ka pretendentiem finanšu piedāvājumā jāiesniedz detalizēts fiziskās apsardzes posteņu izmaksu atšifrējums,
- noteikt, ka izmaksas, ņemot vērā kopējo pakalpojumu sniegšanas stundu skaitu, nevar būt zemākas par valstī noteiktās minimālās algas apmēru.

6. **Objekta apsekošana:**

Iepirkumos vēlams paredzēt, ka ieinteresētajiem piegādātājiem pirms piedāvājumu iesniegšanas jāveic apsargājamo objektu/tehnisko sistēmu apsekošanu, lai gūtu pārlicību par reālo situāciju – tādējādi pasūtītājs varēs pārlicināties, ka potenciālais pakalpojuma sniedzējs tiešām apzinās apsargājamā objekta apmērus u.c. aspektus. Līdz ar to tiktu izslēgta iespēja, ka tiek iepirkti pakalpojumi tādā apmērā, kas nav pietiekami realitātei.

7. Iepirkuma dokumentācijas un līguma noteikumi:

- iepirkuma dokumentos ieteicams iekļaut regulējumu, ka, ja pakalpojuma sniedzējs paredzētajā termiņā nevar uzsākt pakalpojuma sniegšanu un līgums netiek noslēgts, pasūtītājs ir tiesīgs slēgt līgumu ar nākamo pretendentu, kas iesniedzis saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu,
- ieteicams līgumā noteikt **līguma nodrošinājumu** 10 procentus no plānotā iepirkuma kopējās summas uz visu līguma darbības laiku; līgumos noteikt, ka **civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas summa** ir ne mazāka par 500 000 latiem un pašriski ne lielāki par 700 latiem, vai arī paredzēt civiltiesiskās atbildības gradāciju atbilstoši apsargājamo īpašumu vērtībai, piemēram, grāmatvediskajai vērtībai. Jāņem vērā Ministru kabineta noteikumi Nr.66. „Noteikumi par civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu apsardzes darbībā”. Pasūtītājam būtu jānorāda konkrētas civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas un pašrisku summas, kuras ir analogas plānotajai līguma summai (šobrīd nolikumos bieži netiek paredzēta minimālā kandidāta pašriskā summa, kas atļauj iesniegt civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas polisi ar zemu pašrisku, kas nespēs segt radušos zaudējumus, ja tādi būs),
- ieteicams līgumā paredzēt pasūtītāja tiesības **vienpusēji izbeigt līgumu**, ja piegādātājs nenodrošina ierašanos noteiktajā reaģēšanas laikā vai ja neuzsāk apsardzi objektā līgumā paredzētajā termiņā, vai pārkāpj citus būtiskus līguma noteikumus.